

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ

мен

БІРІККЕН ҰЛТТАР ҰЙЫМЫНЫҢ ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫ

арасындағы

ӨЗАРА ТҮСІНІСТІК ТУРАЛЫ МЕМОРАНДУМ

Бұдан әрі – Тарап, ал бірлесіп Тараптар деп аталатын Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты (бұдан әрі – Конституциялық Сот) мен Біріккен Ұлттар Ұйымының көмекші органы, Нью-Йорк штатының (АҚШ) Нью-Йорк қаласындағы штаб-пәтермен бірге өзінің мүше мемлекеттері құрған үкіметаралық ұйым болып табылатын Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму Бағдарламасы (бұдан әрі – БҰҰ ДБ) арасында осы Өзара түсіністік туралы Меморандум (бұдан әрі – Меморандум) жасалды.

БҰҰ ДБ көптеген қатынастарда елдік деңгейде Біріккен Ұлттар Ұйымының жедел органы екенін және көптеген елдерде серіктестермен, басқалармен қатар, орнықты дамуға, демократиялық басқаруға және заңның үстемдігіне жәрдемдесе отырып жұмыс істейтінін **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**;

Қазақстанда елдік кеңсе ұсынған БҰҰ ДБ құқық үстемдігі, сот төрелігіне қол жеткізуді қамтамасыз ету, адам құқықтарын қорғау саласындағы қызметті жетілдіруге мүдделі екендігін **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**;

Тараптар даму саласындағы өздерінің күш-жігерінің тиімділігін арттыру үшін өзара қызығушылық білдірген салаларда ынтымақтасуға ниет білдіретінін **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**;

Тараптар ынтымақтастыққа өз ниеттерін былайша білдіргісі келеді:

I бап

Мақсат және көлем

Осы Меморандумның мақсаты эксклюзивті емес ынтымақтастық негіздерін қамтамасыз ету, сондай-ақ осы Меморандумның II бабында көрсетілген ортақ қызығушылығы бар салаларда Тараптар арасындағы ынтымақтастықты ілгерілету және нығайту болып табылады.

II бап

Ынтымақтастық аясы

Тараптар ынтымақтастық жүзеге асырылуы мүмкін мынадай қызмет түрлерін айқындады, бұл ретте әрбір Тарап өзінің мандаттарына, ережелеріне, қағидаларына, саясаты мен рәсімдеріне сәйкес әрекет етеді:

- i) құқық үстемдігі, сот төрелігіне қол жеткізу және азаматтардың құқықтарын қамтамасыз ету мәселелерін ілгерілету;
- ii) басқа елдердің Конституциялық Соттарымен тәжірибе және сараптама алмасуды ұйымдастыру;
- iii) Конституциялық Соттың қызметі туралы халықтың әртүрлі топтарының хабардар болуын арттыру.

III бап

Консультациялар беру және ақпарат алмасу

3.1. Тараптар, өздерінің пікірінше, өзара ынтымақтастыққа алып келуі мүмкін өзара қызығушылық білдіретін мәселелер бойынша тұрақты негізде бірі-біріне хабарлайды және консультация береді.

3.2. Осы Меморандумға сәйкес консультация беру және ақпаратпен және құжаттармен алмасу белгілі бір ақпарат пен құжаттардың құпиялылығын және шектеулі сипатын қорғау үшін талап етілуі мүмкін уағдаластықтарға нұқсан келтірмейді. Мұндай уағдаластықтар аталған Меморандумның және осы ынтымақтастық шеңберінде Тараптар қол қойған кез келген келісімдердің қолданылуы тоқтатылғаннан кейін күшінде қалады.

3.3. Тараптар келісілген мерзімдерде осы Меморандумға сәйкес жүзеге асырылатын жұмыстардың барысын шолу және алдағы қызметті жоспарлау үшін кездесулер ұйымдастыратын болады.

3.4. Тараптар бірін-бірі өздері шақыратын немесе өздері ұйымдастыратын, Тараптардың бірінің пікірінше, екінші Тарап қызығушылық танытуы мүмкін жиналысқа немесе конференцияға шақыра алады. Шақырулар осындай жиналыстарға немесе конференцияларға қолданылатын рәсімдермен реттелетін болады.

IV бап **Ашып көрсету**

Тараптар осы Меморандум шеңберінде өз ынтымақтастығының көрнекілігін қамтамасыз етудің маңыздылығын таниды және жұртшылықты осы Меморандумда қамтылатын қызметке қатысты хабардар ету жөніндегі барлық құжаттамадағы әрбір Тараптың рөлі мен үлесін тануға келіседі.

Тараптар әр Тараптың қағидалары мен саясатына сәйкес және әр Тараптың алдын ала жазбаша келісімі болған кезде әр Тараптың атауы мен эмблемасын пайдалануға келіседі.

V бап **Мерзім, тоқтату, ұзарту, өзгерту**

5.1. Осы Меморандум шеңберінде ұсынылатын ынтымақтастық айрықша болып табылмайды, 2023 жылғы 28 ақпанда күшіне енеді және, Тараптардың бірі екінші Тарапты екі (2) ай бұрын жазбаша хабардар ете отырып, бұзған жағдайдан басқа кезде, 2025 жылғы 28 ақпанда өзінің қолданылуын тоқтатады. Тараптар осы Меморандумды осы шарттармен келесі екі (2) жыл кезеңге ұзарту туралы жазбаша нысанда уағдаласуы мүмкін.

5.2. Осы Меморандумның қолданылуын тоқтату осы Меморандумның нысанасына қатысты қандай да бір басқа келісімдерге, егер олар бұзылмаса немесе аяқталмаса, Тараптар арасындағы қатынастарды олардың шарттарына сәйкес реттеуді жалғастырса, әсер етпейді.

5.3. Осы Меморандум тағайындалған өкілдері тиісінше қол қойған, Тараптардың өзара жазбаша келісуі бойынша ғана өзгертілуі мүмкін.

VI бап **Хабарламалар**

Осы Меморандумға сәйкес талап етілетін немесе рұқсат етілген кез келген хабарлама немесе сұрау салу жазбаша нысанда ресімделуге тиіс. Мұндай хабарлама немесе сұрау салу, егер ол жеке өзіне, тапсырысты пошта, курьерлік қызмет, телекс немесе жеделхат арқылы, төменде көрсетілген мекенжай бойынша немесе жеке хабарланатын басқа мекенжай бойынша берілуге немесе

жасалуға тиіс Тарапқа жеткізілсе, тиісінше берілді немесе жасалды деп есептеледі.

БҰҰ ДБ үшін:

Катаржина Вавиерниа
Қазақстан, Астана қ., Мәмбетов көшесі, 14

Конституциялық Сот үшін:

Эльвира Азимова
Қазақстан, Астана қ., Мәңгілік Ел даңғылы, 13.

VII бап

Іске асыруға қатысты құқықтық ережелер

7.1. Осы Меморандумның кері күші туралы ешқандай ережелеріне қарамастан: (a) осы Меморандум ниет білдіру болып табылады және заң тұрғысынан міндеттің құжат болып табылмайды; (b) осы құжаттағы ешнәрсе заң тұрғысынан міндеттемені, қаржылық немесе өзгені міндеттеуді құрайтын ретінде түсіндірілмейді; (c) осы құжаттағы ешнәрсе бірлескен кәсіпорын құру ретінде түсіндірілмеуге тиіс және Тараптардың ешқайсысы екінші Тараптың агенті, өкілі немесе бірлескен серіктесі бола алмайды; (d) БҰҰ ДБ қызметінің осы Келісімде көзделген барлық түрі қаржыландырудың болуына байланысты; (e) БҰҰ ДБ алынған кез келген қаражат пайдаланылуға тиіс және БҰҰ ДБ осы Меморандумға сәйкес барлық қызметі БҰҰ ДБ мен қызметі жүзеге асырылатын мүдделі және бағдарламалық әріптес арасында келісілген жобалау құжаттарына сәйкес және БҰҰ ДБ қолданатын ережелерге, қағидаларға, саясаттар мен рәсімдерге сәйкес жүзеге асырылатын болады; және (f) әрбір Тарап осы Меморандумға және оның іске асырылуына байланысты өзінің әрекеттері мен әрекетсіздігі, сондай-ақ өз қызметкерлерінің, мердігерлер мен қосалқы мердігерлердің әрекеттері мен әрекетсіздігі үшін жауапты болады.

7.2. Тараптар осы Меморандумда көзделген қандай да бір қызметке қатысты немесе оның нәтижесінде заңды немесе қаржылық міндеттемелер құрғысы келетін шамада, осыған байланысты жекелеген келісім осындай қызмет басталғанға дейін Тараптар арасында жасалуы мүмкін.

7.3. Тараптар қажеттілікке қарай және, егер мән-жайлар талап ететін болса, зияткерлік меншікке және оған құқықтарға қатысты мәселелер бойынша, осындай мәселелер мен құқықтарды реттеу үшін жекелеген келісім (келісімдер) жасасу қажеттігін қоса алғанда, біріне-бірі консультация береді.

7.4. Тараптардың әрқайсысы осы Меморандумды жасасу және ол бойынша өз міндеттемелерін орындау үшін барлық қажетті өкілеттіктер мен құқықтық қабілеттерге ие екенін мәлімдейді.

7.5. Осы VII баптың кез келген ережесі мен Меморандумның басқа бөлімінің ережесі арасында сәйкессіздік болған жағдайда, осы VII баптың артықшылықты күші болады.

VIII бап
Дауларды реттеу

Осы Меморандумға қатысты Тараптар арасындағы кез келген дауды Тараптар тікелей келіссөздер арқылы бейбіт жолмен реттейтін болады.

IX бап
Артықшылықтар және иммунитеттер

Осы Меморандумдағы немесе оған байланысты ешнәрсе Біріккен Ұлттар Ұйымының, оның көмекші органдарын қоса алғанда, қандай да бір артықшылықтар мен иммунитеттерден айқын немесе ұйғарынды бас тарту ретінде қарастырылмайды.

X бап
Күшіне енуі

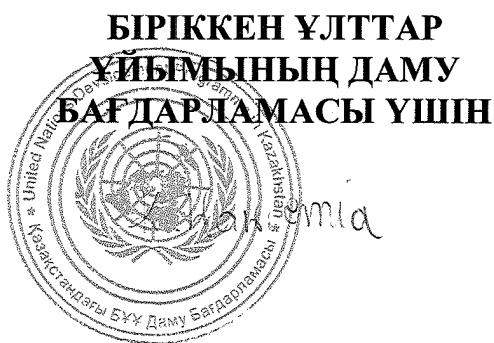
Осы Меморандум **2023 жылғы 28 ақпанда Астана қаласында** қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде екі данада жасалды және оған екі Тарап тиісінше қол қойған күнінен бастап күшіне енеді («Күшіне ену күні»).

ОСЫНЫ КУӘЛАНДЫРУ ҮШІН Тараптардың уәкілетті өкілдері төменде өз қолдарын қояды.

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
ҮШІН**

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

**БІРІККЕН ҰЛТТАР
ҰЙЫМЫНЫҢ ДАМУ
БАҒДАРЛАМАСЫ ҮШІН**

МЕМОРАНДУМ О ВЗАИМОПОНИМАНИИ

между

КОНСТИТУЦИОННЫМ СУДОМ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

и

ПРОГРАММОЙ РАЗВИТИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ

Настоящий Меморандум о взаимопонимании (далее – «Меморандум») заключен между Конституционным Судом Республики Казахстан (далее - Конституционный Суд) и Программой развития Организации Объединенных Наций (далее - ПРООН), являющийся вспомогательным органом Организации Объединенных Наций, межправительственной организацией, учрежденной ее государствами-членами со штаб-квартирой в г. Нью-Йорке, штат Нью-Йорк (США), которые далее именуется как Сторона, а совместно как Стороны.

ПРИНИМАЯ ВО ВНИМАНИЕ, что ПРООН во многих отношениях служит оперативным органом Организации Объединенных Наций на страновом уровне и работает с партнерами во многих странах, содействуя, среди прочего, устойчивому развитию, демократическому управлению и верховенству закона;

ПРИНИМАЯ ВО ВНИМАНИЕ, что ПРООН представленная страновым офисом в Казахстане заинтересована в совершенствовании деятельности в области верховенства права, обеспечения доступа к правосудию, защиты прав человека;

ПРИНИМАЯ ВО ВНИМАНИЕ, что Стороны изъявляют желание сотрудничать в областях, представляющих взаимный интерес, для повышения эффективности своих усилий в области развития;

Стороны желают выразить свое намерение сотрудничать следующим образом:

Статья I

Цель и объем

Целью настоящего Меморандума является обеспечение основы для не эксклюзивного сотрудничества, а также продвижение и укрепление сотрудничества между Сторонами в областях, представляющих общий интерес, указанных в Статье II настоящего Меморандума.

Статья II

Сферы сотрудничества

Стороны определили следующие виды деятельности, в которых может осуществляться сотрудничество, при этом каждая Сторона действует в соответствии со своими мандатами, положениями, правилами, политикой и процедурами:

- i) продвижение вопросов верховенства права, доступа к правосудию и обеспечения прав граждан;
- ii) организация обмена опытом и экспертизой с Конституционными Судами других стран;
- iii) увеличение информированности различных групп населения о деятельности Конституционного Суда.

Статья III

Консультации и обмен информацией

3.1. Стороны будут на регулярной основе информировать друг друга и консультироваться по вопросам, представляющим взаимный интерес, которые, по их мнению, могут привести к взаимному сотрудничеству.

3.2. Консультации и обмен информацией и документами в соответствии с настоящим Меморандумом не нанесут ущерба договоренностям, которые могут потребоваться для защиты конфиденциального и ограниченного характера определенной информации и документов. Такие договоренности останутся в силе после прекращения действия настоящего Меморандума и любых соглашений, подписанных Сторонами в рамках данного сотрудничества.

3.3. Стороны будут в оговоренные сроки организовывать встречи для обзора хода работ, осуществляемых в соответствии с настоящим Меморандумом, и для планирования будущей деятельности.

3.4. Стороны могут приглашать друг друга на созываемые ими или под их эгидой собрания или конференции, в которых, по мнению одной из Сторон, может быть заинтересована другая Сторона. Приглашения будут регулироваться процедурами, применимыми к таким собраниям или конференциям.

Статья IV Освещение

Стороны признают важность обеспечения наглядности своего сотрудничества в рамках настоящего Меморандума и, следовательно, соглашаются признавать роль и вклад каждой Стороны во всей документации по информированию общественности, касающейся деятельности, охватываемой настоящим Меморандумом.

Стороны соглашаются использовать название и эмблему каждой Стороны в соответствии с правилами и политикой каждой Стороны и при условии предварительного письменного согласия каждой Стороны.

Статья V Срок, прекращение, продление, изменение

5.1. Предлагаемое сотрудничество в рамках настоящего Меморандума не является исключительным, вступает силу 28 февраля 2023 года и прекращает свое действие 28 февраля 2025 года, кроме случая расторжения одной из Сторон с письменным уведомлением другой Стороне за два (2) месяца. Стороны могут договориться о продлении настоящего Меморандума в письменной форме на последующий период двух (2) лет на тех же условиях.

5.2. Прекращение действия настоящего Меморандума не повлияет на какие-либо другие соглашения, относящиеся к предмету настоящего Меморандума, которые, если они не будут расторгнуты или истекнут, продолжат регулировать отношения между Сторонами в соответствии с их условиями.

5.3. Настоящий Меморандум может быть изменен только по взаимному письменному соглашению Сторон, подписанному их должным образом назначенными представителями.

Статья VI Уведомления

Любое уведомление или запрос, требуемые или разрешенные в соответствии с настоящим Меморандумом, должны быть оформлены в письменной форме. Такое уведомление или запрос считается должным образом переданным или сделанным, если оно доставлено лично, заказной почтой, курьерской службой, телексом или телеграммой Стороне, которой оно должно быть передано или сделано по указанному ниже адресу или по другому адресу, о котором будет сообщено отдельно.

Для ПРООН:

Катаржина Вавиерна
Казахстан, г.Астана, ул.Мамбетова 14

Для Конституционного Суда:

Эльвира Азимова
Казахстан, г.Астана, пр.Мангилик Ел 13

Статья VII

Правовые положения, касающиеся реализации

7.1. Невзирая ни на какие положения настоящего Меморандума об обратном: (a) настоящий Меморандум является выражением намерений и не является юридически обязывающим документом; (b) ничто в настоящем документе не может быть истолковано как создающее юридически обязывающее обязательство, финансовое или иное; (c) ничто в настоящем документе не должно толковаться как создание совместного предприятия, и ни одна из Сторон не может быть агентом, представителем или совместным партнером другой Стороны; (d) все виды деятельности ПРООН, предусмотренные настоящим Соглашением, зависят от наличия финансирования; (e) любые средства, полученные ПРООН, должны быть использованы, и вся деятельность ПРООН в соответствии с настоящим Меморандумом будет осуществляться в соответствии с проектными документами, согласованными между ПРООН и заинтересованным и программным партнером, где будет осуществляться деятельность, и в соответствии с применимыми положениями, правилами, политиками и процедурами ПРООН; и (f) каждая Сторона несет ответственность за свои действия и бездействие, а также за действия и бездействие своих сотрудников, подрядчиков и субподрядчиков в связи с настоящим Меморандумом и его реализацией.

7.2. В той мере, в какой Стороны хотят создать юридические или финансовые обязательства в отношении или в результате какой-либо деятельности, предусмотренной настоящим Меморандумом, отдельное соглашение, связанное с этим, будет заключено между Сторонами до начала такой деятельности.

7.3. Стороны будут консультироваться друг с другом по мере необходимости и, если того потребуют обстоятельства, по вопросам, касающимся интеллектуальной собственности и прав на нее, включая необходимость заключения отдельного соглашения (соглашений) для регулирования таких вопросов и прав.

7.4. Каждая из Сторон заявляет, что он обладает всеми необходимыми полномочиями и правоспособностью для заключения настоящего Меморандума и выполнения своих обязательств по нему.

7.5. В случае несоответствия между любым положением настоящей статьи VII и положением другого раздела Меморандума, настоящая статья VII имеет преимущественную силу.

Статья VIII **Урегулирование споров**

Любой спор между Сторонами, касающийся настоящего Меморандума, будет урегулирован Сторонами мирным путем посредством прямых переговоров.

Статья IX **Привилегии и Иммунитеты**

Ничто в настоящем Меморандуме или в связи с ним не может рассматриваться как отказ, явный или подразумеваемый, от каких-либо привилегий и иммунитетов Организации Объединенных Наций, включая ее вспомогательные органы.

Статья X **Вступление в силу**

Настоящий Меморандум заключен **28 февраля 2023 года в городе Астана**, в двух экземплярах, на казахском, русском и английском языках и вступает в силу с даты его надлежащего подписания обеими Сторонами («Дата вступления в силу»).

В УДОСТОВЕРЕНИЕ ЧЕГО уполномоченные представители Сторон ставят свои подписи ниже.

**ЗА КОНСТИТУЦИОННЫЙ СУД
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized initials and a surname, positioned to the right of the seal of the Constitutional Court.

**ЗА ПРОГРАММУ РАЗВИТИЯ
ОРГАНИЗАЦИИ
ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ**

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized initials and a surname, positioned to the right of the seal of the UNDP.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
AND
UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME

This Memorandum of Understanding (hereinafter referred to as the "Memorandum") is concluded between the Constitutional Court of the Republic of Kazakhstan (hereinafter - the Constitutional Court) and the United Nations Development Program (hereinafter referred to as UNDP), which is a subsidiary organ of the United Nations, an intergovernmental organization established by its Member States and headquartered in New York City, the State of New York (USA), which are hereinafter referred to as the Party, and collectively as the Parties.

WHEREAS, UNDP serves in many respects as the operational arm of the United Nations at the country level and works with partners in numerous countries to promote among other things sustainable development, eradication of poverty, advancement of women, good governance and the rule of law;

WHEREAS, UNDP represented by the Country Office in Kazakhstan is interested in enhancing its development activities in the field of the rule of law, ensuring access to justice, and protecting human rights;

WHEREAS, the Parties wish to cooperate in areas of mutual interest in order to enhance the effectiveness of their development efforts;

NOW, THEREFORE, the Parties wish to express their intention to cooperate as follows:

Article I
Purpose and scope

The purpose of this Memorandum is to provide a framework for the non-exclusive cooperation and facilitate and strengthen collaboration between the Parties in the areas of common interest identified in Article II of this Memorandum.

Article II
Areas of cooperation

The Parties have identified the following activities in which cooperation may be pursued, with each Party operating subject to its respective mandates, regulations, rules, policies and procedures:

- i) promote the rule of law principle in support of access to justice and rights of citizens;
- ii) organize knowledge and experience exchange with Constitutional Courts of other countries; and
- iii) increase awareness of various groups of the population on the work of the Constitutional Court.

Article III
Consultations and exchange of information

3.1. The Parties will, on a regular basis, keep each other informed of and consult on matters of common interest, which in their opinion are likely to lead to mutual collaboration.

3.2. Consultation and exchange of information and documents under this Memorandum will be without prejudice to arrangements, which may be required to safeguard the confidential and restricted character of certain information and documents. Such arrangements will survive the termination of this Memorandum and of any agreements signed by the Parties within the scope of this collaboration.

3.3. The Parties will, at such intervals as deemed appropriate, convene meetings to review the progress of activities being carried out under the present Memorandum and to plan future activities.

3.4. The Parties may invite each other to send observers to meetings or conferences convened by them or under their auspices in which, in the opinion of either Party, the other may have an interest. Invitations will be subject to the procedures applicable to such meetings or conferences.

Article IV Visibility

The Parties recognize the importance of providing visibility to their cooperation under this Memorandum and therefore agree to acknowledge the role and contribution of each Party in all public information documentation relating to activities covered by this Memorandum.

The Parties agree to use each Party's name and emblem in accordance with the regulations and policies of each Party and subject to prior written approval of each Party.

Article V Deadline, termination, renewal, modification

5.1. The proposed cooperation under this Memorandum is non-exclusive and will be commencing on February 28, 2023 and ending on February 28, 2025, unless terminated earlier by either Party upon two (2) months' notice in writing to the other Party. The Parties may agree to extend this Memorandum in writing for subsequent periods of two (2) years under the same terms and conditions.

5.2. Termination of this Memorandum will not affect any other agreements relating to the subject matter of this Memorandum, which will, unless terminated or expired, continue to regulate the relationship between the Parties in accordance with the terms thereof.

5.3. This Memorandum may be amended only by mutual written agreement of the Parties, signed by their duly appointed representatives.

Article VI Notices

Any notice or request required or permitted to be given or made under this Memorandum shall be in writing. Such notice or request shall be deemed to have been duly given or made when it shall have been delivered by hand, certified mail, overnight courier, telex, or cable to the party to which it is required to be given or made at the address specified below or such other address as shall be hereafter notified

For Constitutional Court: Elvira Azimova
Republic of Kazakhstan, city Astana, ave.13 Mangilik El

For UNDP: Katarzina Wawiernia
Republic of Kazakhstan, city Astana, str. 14 Mambetov

Article VII
Legal provisions relating to implementation

7.1. Notwithstanding anything in this Memorandum to the contrary: (a) this Memorandum is an expression of intent and does not constitute a legally binding document; (b) nothing herein shall be construed as creating a legally binding commitment, financial or otherwise; (c) nothing herein shall be construed as creating a joint venture and neither Party shall be an agent, representative or joint partner of the other Party; (d) all of UNDP's activities envisaged hereunder are subject to the availability of funding; (e) any funds received by UNDP shall be used, and all UNDP activities further to this Memorandum will be carried out, in accordance with the project documents agreed between UNDP and the concerned programme government(s) where the activities will be implemented, and in accordance with the applicable UNDP regulations, rules, policies and procedures; and (f) each Party shall be responsible for its acts and omissions and those of its employees, contractors and subcontractors in connection with this Memorandum and its implementation.

7.2. To the extent that the Parties wish to create legal or financial obligations with respect to or resulting from any activity contemplated in this Memorandum, a separate agreement related thereto will be concluded between the Parties prior to such activity being undertaken.

7.3. The Parties will consult each other, as appropriate and if circumstances so require, on issues relating to intellectual property and rights thereto, including the necessity of entering into separate agreement(s) to regulate such issues and rights.

7.4. Each of the Party represents that it has all the necessary powers, authority, and legal capacity to enter into this Memorandum and perform its obligations hereunder.

7.5. In the event of inconsistency between any provision of this Article VII and a provision of another section of the Memorandum, this Article VII shall prevail.

Article VIII
Settlement of disputes

Any dispute between the Parties relating to this Memorandum will be settled amicably by the Parties through direct negotiations.

Article IX
Privileges and immunities

Nothing in or in connection with this Memorandum shall be construed as a waiver, express or implied, of any privileges and immunities of the United Nations, including its subsidiary organs.

**Article X
Effectiveness**

This Memorandum is concluded on February 28, 2023 in the city of Astana, in duplicate, in Kazakh, Russian and English, and shall enter into force on the date of its proper signing by both Parties (the “Effective Date”).

IN WITNESS WHEREOF, the authorized representatives of the Parties place their signatures below.

**FOR CONSTITUTIONAL
COURT**

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized set of initials or a name.

**FOR UNITED NATIONS
DEVELOPMENT PROGRAM**

A handwritten signature in black ink, appearing to be the name 'Zhanar' followed by a surname.